

lanceret en række småbøger med aktuelle emner fra kultur- og naturgeografi, der dog især er beregnet for engelske geografistuderende. Der er dog ingen tvivl om, at også danske geografer vil kunne finde ting af interesse, men måske særlig til at finde inspiration gennem emnerne og deres behandling.

Den mest specielle af bøgerne handler om afstemningsgeografi, og måske kan den inspirere til en geografisk behandling af et dansk valg. — Bogen om udviklingen af det britiske transportnet giver en meget læseværdig historisk-geografisk udviklingsproces, og konklusionerne synes almen-gyldige.

Der er to bøger med socio-geografiske emner: Social trivsel; et rumligt perspektiv; og Sociale områder i byerne. De er så velskrevne, at man ikke blot læser dem med største interesse, men i virkeligheden tvinges til at tage parti i sagen. — Bogen om kontorlokalisering er fornejelig læsning, der i betydeligt omfang tager hensyn til den eksisterende svenske litteratur om emnet. Den er så morsom, at man af og til tror, at man læser om Parkinsons lov.

De naturgeografiske afhandlinger er både i emne og især i behandling vidt forskellige. Oversvømmelser og oversvømmelseskatastrofernes hyppighed i U.K. er efter min opfattelse ganske spændende, og den giver læseren en mængde oplysninger om flodernes oversvømmelser, bl.a. den berygtede katastrofe ved Lynmouth 1952. De to andre er mere teoretiske, men også mere almen-gyldige.

S.B. Bocher

L.S. Abramov (ed.): *Theoretical Problems in Physical and Economic Geography*, Vol. 1.

Viniti Program, Itogi Series. G.K. Hall & Co. Boston 1974. 139 s., 17 × 24 cm. 22 Dollars.

1. bind i en af de russiske Itogi serier, hvis formål er at give en kvalificeret, videnskabelig orientering og vurdering af forskningens state inden for forskellige videnskabsgrene. Med talrige henvisninger gives oversigter over udviklingen i teori og metoder i de enkelte discipliner inden for fysisk og økonomisk geografi gennem de seneste år (ca. 1966-70). Teksten behandler kun sovjetrussiske arbejder, men de meget udførlige litteraturlister indeholder enkelte udenlandske titler. Mange generelle problemer skinner igennem, det er interessant at se, at dis-

kussionen også der går om geografien faglige placering, mens dens videnskabelige berettigelse ikke anfægtes.

Ruth Helkiær Jensen

Rural cooperatives as agents of change.

A research report and a debate. United Nations Research Institute for Social Development. Report No. 74.3. Geneva 1975. 116 s.

I andelsbevægelsens hjemland bør kooperativer i landbruget verden over følges med interesse. Denne forskningsrapport bygger på 40 case studies i felten i 13 udvalgte områder i Asien, Afrika og Latinamerika. Dens generelle konklusioner er stærkt diskuteret i internationale landbrugsorganisationer (bl.a. FAO), fordi de ikke kan anbefale Kooperation som vejen frem for de alleringst stillede — det er de bedre stillede, der får fordelene — men at direkte sociale, økonomiske og strukturelle reformer må gennemføres først.

Ruth Helkiær Jensen

H.D. Clout (ed.): *Regional development in Western Europe.*

John Wiley & Sons Ltd. London 1975. 328 s., talr. fig. og tabeller. 19 × 25.5 cm. Pund 8.00.

Det er lykkedes udgiveren at skabe et værk, der simpelthen burde være obligatorisk basisviden for alle, der beskæftiger sig med fysisk og økonomisk planlægning og ønsker at stikke næsen uden for ens eget land. 11 forfattere, alle geografer, skildrer den regionale, økonomiske udvikling, planlægningsproblematikken og den heraf udsprungne lovgivning i 16 af Europas lande. Forfatterne ses at have haft nogenlunde frit spil med hensyn til hvordan de har villet disponere stoffet, og det skinner da også igennem, hvor deres forskellige interesser ligger. Nogle lægger mere vægt på en redegørelse for den økonomiske, regionale udvikling, der har ført frem til den pågældende lovgivning. Andre nøjes med at skitsere denne, men lægger mere vægt på at skildre den nærværende problematik og den heraf frem-sprungne planlægning. Det fremgår som forventet, at baggrunden for statens indgreb varierer fra land til land ud fra de tilgængelige former for ressourcer, ligesom det er slående, at den økonomiske henh. den sociale situation kommer ind i billedet med forskellig vægt. Man bemær-

ker også hvordan statens andel i planlægningen varierer i forhold til regionale og lokale planlægningsorganer. Det er vanskeligt at fremhæve den ene forfatter frem for den anden, men man kan ikke undgå at konstatere, at udgiveren Hugh D. Clout er den, der har trukket i trådene og sluttelig binder dem sammen. Han har ikke alene skrevet de 4 indledende kapitler, der redegør for Europas generelle situation, og afslutningsbemærkningerne, men står også som forfatter til afsnittet om Frankrig. Russel King har taget sig af Italien, og det vil nærmest sige Mezzogiorno. Danmark er behandlet af Christopher Elbo, der har haft den fordel, at han behersker det danske sprog. Eneste ikke engelske bidragyder er Kjell Stenstadsvold fra Norges Handelshøyskole i Bergen, og det har været et godt valg. Han tager sig under et af Norge, Sverige og Finland og fremhæver den forskellige politik, som de tre lande udøver over for deres særlige problemområder, d.v.s. Nordkalotten med dens ekstreme, fysiske situation.

De enkelte forfattere har i deres bidrag bestræbt sig for at få det nyeste med, og litteraturlisten, der ledsager hvert kapitel, er en inspiration til yderligere fordybning i emnet.

Viggo Hansen

Aa. Kampp: *An agricultural geography of Denmark.*

Akademiai Kiado, Budapest 1975. 88 s., 34 fig., 14 fotos, 11 tabeller. 17 × 24.5 cm. 5.50 Dollars.

Ud af arbejdet i kommissioner under Den Internationale Geografion er sprunget en serie af landbrugsgeografiske arbejder. Aa. H. Kampp er ærefuldt blevet opfordret til at medvirke, og han lever op til opgaven.

På under hundrede sider gives en fremstilling af hovedtrækkene i den landbrugs-historiske udvikling og landbrugets øjeblikkelige geografiske billede. Det er et meget stort emne at behandle på så begrænset plads; man kan naturligvis ikke forvente f.eks. en indtrængning i den finere økonomiske baggrund for udviklingen. Klogeligt er det valgt at koncentrere beskrivelsen til forskellige stadier og belyse disse med særlig vægt på den seneste periode. Der findes ingen tilsvarende koncentreret fremstilling af dansk landbrugs regionale aspekter.

Opgaven er godt løst, og på denne bag-

grund kan man nok ærgre sig over skønhedspletterne. Pudsigt nok er de fleste knyttet til illustrationerne. Hvor er det svært at sammenligne fig. 3 og 4, der står på hver sin side og har få fikspunkter at sammenholde. Fordelingsdiagrammet fig. 6 er heller ikke nemt (oprindelig har det sikkert været i farver?). Man kan også ærgre sig over, at Kampp ikke bruger et gammelt kort til at sammenligne byggens fordeling 1971 (fig. 9) med. På fordelingskortene burde i øvrigt være anvendt ens prikstørrelser — så vidt muligt.

Et af hovedafsnittene indeholder en gennemgang af Kampp's velkendte regionalisering af dansk landbrug. I hovedtrækkene har regionerne vist sig forbløffende konstante, specielt hvad angår deres basering på udbyttestørrelserne. Men man føler, at den resulterende multifaktor regionalisering bør suppleres med andre typer af regionaliseringer.

Alle de nævnte ting bør overvejes i en kommende ny udgave, sammen med bagateller som at fosfor er betegnet Ph. Men det er småting, som selvfølgelig ikke bør forhindre bogens anvendelse.

Bogen afsluttes med afsnit om Grønlands og Færøernes landbrug. Der er kommet meget med i dette arbejde af dansk landbrugsgeografis nestor!

Sofus Christiansen

Knud Dahl: Naturfredninger i Nordjylland, i Midtjylland og Vestjylland, i Østjylland, på Fyn og de omliggende øer, i Vest-, Midt- og Syd-sjælland, i Nordsjælland, på Lolland-Falster og Bornholm. G.E.C. Gads forlag. Ca. 100 s. pr. bind. 13 × 20 cm. Kr. 13.50 pr. bind.

Ved en beklagelig fejltagelse er disse 7 smukke og for dem, der beskæftiger sig med Danmarks geografi, uundværlige håndbøger blevet taget i brug uden at være anmeldt. Siden de udkom, har planlægningsaktiviteter her i landet gjort dem yderligere aktuelle, hvorfor det trods det sene tidspunkt er os magtpåliggende at gøre opmærksom på disse bøger, der bringer de oplysninger om placering og karakteristika af de enkelte fredningslokaliteter, man har brug for.

Ruth Helkiær Jensen

Danish Buildings Research Institute: Research on quality of life in urban settlements in Denmark.

United Nations Economic Commission for

Europe. København 1975. 128 s., 15 × 21 cm. Kr. 28.75.

Statens Byggeforskningsinstitut har indsamlet data om forskningsprojekter over livskvaliteten i byer. Hvert enkelt projekt er beskrevet, og herved er opnået en samlet oversigt over dansk forskning om emnet.

Desuden indeholder hæftet et afsnit om begrebet livskvalitet og dets indflydelse på planlægningens teori og praksis.

Christian Wichmann Matthiessen

Egnsplanrådet: Strukturplan 1972 for Hovedstadsregionen.

København 1973. 88 s., talr. kort. 26 × 30 cm.

For alle med interesse for hovedstadsregionens planlægning er Egnsplanrådets serie velkendt. Dette tredje bind indeholder selve planen; de to første bind indeholdt forudsætninger og planalternativer.

Planen indeholder tre hovedelementer: (a) en hovedstruktur omfattende transportkorridorer og A-zoner (industriområder og regionale centre m.v.); (b) regionale udflyttingsområder og (c) tre mulige byvækstområder.

Christian Wichmann Matthiessen

I. Stefanov, L. Dinev & Z. Koev: Bulgarien.

Land, Volk, Wirtschaft in Stichworten. Verlag Ferdinand Hirt, Wien 1975. 127 s., 34 Abb., 23 tabeller. 12.5 × 18.5 cm. W. Nigg: Schweiz.

Land, Volk, Wirtschaft in Stichworten. Verlag Ferd. Hirt, Wien 1975. 126 s., 19 kort, 25 tabeller, 12.5 × 18.5 cm.

Så er der atter kommet to småbøger i denne særdeles praktiske, regional-geografiske serie. Man kan ikke påstå, at de er letlæselige, men de er til gengæld lette at slå op i, og det er meget lidt, man ikke kan finde, hvad enten man slår op på emne eller stednavn. For at få det fulde udbytte af bøgerne må læseren have et rimeligt godt kort ved hånden. Det gælder især bogen om Bulgarien, men her er der til gengæld en række udmærkede erhvervsgeografiske oversigtskort, hvad man vel nok savner i bogen om Schweiz. Det må dog indrømmes, at det ville være en næsten uøselig opgave at lave erhvervsgeografiske kort over Schweiz i denne målestok. For Bulgariens vedkommende kan navnestoffet give visse vanskeligheder, idet det kyrilliske alfabet ikke

transkriberes ens på tysk og dansk.

De statistiske oplysninger er ganske vist et par år gamle, men man finder dem jo sjældent nyere, så man kan roligt anbefale bøgerne som gode kilder de første par år (til den tid vil omslaget i hvert fald være faldet af, hvis der ikke gøres noget ved indbindingen).

Steen B. Böcher

J. Douglas: The Arctic Highway.

David & Charles, Ltd. Newton Abbot 1972. 251 s., talr. fig., kort og fotos, 14 × 22 cm. Pund 3.50.

The Arctic Highway beskriver den 1.462 km lange hovedvej mellem Mo i Rana og Kirkenes i Norge med tilhørende sideveje ind til Sverige og Finland. Det er en rejsefører med opgivelse af ruter, distancer og oplysninger om byer og bygder man passerer. Noget i retning af en Baedeker, men alligevel afvigende ved typografiske opsætning og sin let læste tekst, der kan bruges som introduktion til Nordkalottens geografi. Vejsystemets historie er indgående beskrevet, ligesom der er kapitler om lapperne, som det mest maleriske islæt for de mange turister, der besøger området. En række appendix giver de statistiske oplysninger om området, og også en ordliste — omend ikke helt vellykket — giver en oversættelse af en række norske topografiske navne til engelsk. Alt i alt en concis håndbog af værdi, for alle som tager turen til Kirkenes.

Børge Fristrup

M.C. Whitby, D.L.J. Robins, A.W. Tansey & K.G. Willis: Rural Resource Development.

Methuen & Co. Ltd. London 1974. 244 s., ill. 13.5 × 20 cm. Pund 1.30.

Det vil være helt ugørligt at bringe et fyldestgørende referat af dette 4-mands værk på den tilmålte plads. Men man kan sige så meget, at hele problematikken omkring ressourcer i forbindelse med udviklingen af det rurale landskab ikke alene er berørt, men ganske indgående behandlet. Man nøjes ikke med at referere, men giver forståelse af problemernes nødvendige teoretiske baggrund. Selve beslutningsprocessen er indgående behandlet, og hvad der er lige så vigtigt, man diskuterer de økonomiske variable såvel som befolkningsvariablerne i det omfang, de indgår i prognosebehandlingen. At bogen udelukkende skildrer bri-